

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Septima Euangeliu[m]. Cu[m]
turba plurima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A possit haberi ipsius fratris offensi presen-
tia: si autē nō possit: sufficit ad eū ire pedi-
bus mētis: qđ sit qñ habet. ppositū satiffa-
ciēdi loco & tpe cōpetētē: & hoc mō vritur
ecclesia romana: qñ reū p̄sentē absoluit: &
sibi satisfactiōē leg-
so fiendā imponit.

**Reconcilia-
ri fratri tuo.** Bor-
ra. si lesens satiffa-
ciēdo vel veniā pe-
tēdo: si oderit rāco-
rē deponendo: si te
oderit: ad amicitia
reuocādo. An etiā
Chrys. Si cogita-
tu offendisti: cogi-
tatu reconciliare: si
dixisti: dicit: si facti
facti. **Et tūc.**
post reconciliatio-
nē. **Veniēs**
offerēs munus
tuum. Breg. Du-
nus nō accipit: nisi
ante discordia ab-
āto repellat.

**recōciliari fratri tuo: & tūc veni-
ens offerēs munus tuum.**
Bñi. a. VII. post octa. Pēte.
Euangel. Mar. VIII. a. in pñci.

Paulo tēpe:
Quum turba
plurima eēt
cū iesu: nec
haberēt qđ
māducārēt

Coūocātisq; discipul ait: Misereor
reor sup turbā: qz ecce iāz triduo
sustinēt me: nēc habent qđ man-
ducēt. Et si dimiserō eos ieiūos
in domū suā: deficiēt i viā. Qui-
dam em̄ ex eis de longe venerūt.
Et rēponderūt ei discipuli sui:

Et tū turba plu. esset cū
iesu: nec haberēt qđ manducarent.
Hęc turba seq̄bat dñm iesum. pp̄ d̄boz
suoꝝ dulcedinē: & p̄pter infirmoꝝ sanatio-
nē. c. Coūocātisq; discipulis ait:
Misereor super
turbā. Ly. Hoc p̄-
dixit discipul: vt ip-
fos iduceret ad pie-
tatem. Quia
ecce iā triduo su-
sinet me. Ly. qz
tātū afficiebant ad
doctrinā ch̄isti au-
diendā: & videndā
eī miracula: qz per
tres dies nō redie-
rāt ad loca pp̄ria:
manētes cū ch̄isto
in loco des̄to & sub
diuo: ex q̄ p̄z eorū
deuotio. Hęc
h̄nt qđ mandu-
cēt. Ly. qz cibaria
q̄ d̄ domib; suis af-
portabāt iā erāt cō-
sūpra: nec p̄ma die
nec sc̄da die h̄ mira-
culum fecit: Tū qz
alimenta habebāt:
Tūm quia magis
apparuit tūc h̄ mi-
raculum: qñ eis vi-
ctus oīno defuit.
Et si dimise-
ro eos ieiūos i
domū suā defici-
ent in viā. Qui-
dā em̄ ex eis de
longe venerūt.
Iaco. Illi de lōge
veniūt: q̄ de pecca-
tis se ad deū cōuer-

Postilla

Quum turba pluri-
ma esset cū iesu: nec
haberent qđ mā-
ducārēt. Mar. viii. Mar.
ix. Luc. ix. Jo. vj.
Historia hui; euā-
gel. facta est anno
ch̄isti. xxxi. xii. ka-
len. Julij. sabbato.
luna. xii. iditide. v.
Ante intēus illius
euangelij scribitur
qz accesserūt ad ie-
sum turbę multę ha-

Mat. ix. c.

bentes secū mutos/ claudos/ cecos/ debi-
les/ & alios infirmos multos: & piecerūt
eos ad pedes ei; & curauit eos: ita vt tur-
bę mirarent. Vidētes autē mutos loquē-
tes/ claudos ambulātes/ & cecos vidētes:
magnificabāt deū ihs̄: & dicit euangelium

tūt. vii. Longe a peccatoribus salus rē.
Et rēponderūt ei discipuli sui:
Th̄ istos poterit h̄ as saturare pa-
nib; in solitudine? q. d. Loc; iste deser-
tus est: & velle multū dist̄: ideo nō possu-
mus habere ad satiandum tantam multū

Ps. 118. v.
Dio. 15. d.
5. q. 7. cin
grauibus.

Dñica. VII. post octavas Penteco.

E tudine ppli z tam famelicam. a Et in
terrogavit eos: Quot panes habe-
tis? Qui dixerunt: septem. quod erat
qñ nihil respectu tantę multitudinis. Re-
migijs. Non interrogat dominus quasi
nesciens quot pa-
nes haberent: sed
ad hoc: vt cum re-
sponderent: septē:
qui pauciores dice-
rent panes: eo ma-
gis miraculum dif-
famarēt: et notius
fieret. b Et p̄ce-
pit turbe disci-
bere sup terraz.
Et accipiens se-
pte panes gras
agēs fregit. Di-
plicauit autē chri-
stus panes. P̄uo
benedicendo: p̄ qđ
instruimur q̄ cibū
benedicere debe-
mus. Secūdo frā-
gendo: ad innuen-
dū q̄ in nostris con-
uiujs pauperibus
panem frāgere de-
bem⁹. Tertio gra-
tias agendo: ad in-
nuendum q̄ in no-
stris refectionibus
gratias agere de-
bemus. Tñ Remi-
gius sup Barth.
In eo q̄ gras egit:
nobis reliquit exē-
plum: vt de omni-
bus donis cęlitus
collatis gras refe-
ram⁹. c Et da-
bat discipulis suis vt apponerent:
z appo. turbe. Tñ Beda. De dñs disci-
pulis dedit panes vt apponerent turbe:
designat q̄ sp̄ialis sc̄ie dona tribuit apo-
stolis: z p̄ eoz ministeriū voluit eccl̄ie vi-
te cibaria distribui. d Et habebant
paucos pisciculos: z ip̄os bñdixit:

z iussit apponi. Tñ notādū q̄ dñs be-
dit eis panes: z panis ē cibus quo sustēta-
tur vita: z significat verbū dei: z dedit eis
p̄sces ad p̄dicētū cibū: p̄ q̄s signant exē-
pla: z ita dñs designauit: q̄ pani. i. verbo
dei addendū est cō-
dimentū boni exē-
pli: magis em̄ sua-
dent exempla q̄ vi-
ba. e Et man-
ducauerunt z.
Et sustulert ad
superauerat de
fragmentis septe
sportas. Jac. Co-
luit autē christus vt
colligerēt fragmen-
ta. P̄imo pp̄ exē-
plū. In hoc datur
nobis exemplū: vt
ea q̄ nobis sup̄sunt
vel etiā q̄ nobis ie-
funando subtrahi-
mus/paupib⁹ ero-
gemus. Tñ Aug⁹.
De tuo ieiunio fa-
mes pauperis satū-
et. Secdo pp̄ do-
cumentū: vt ex hoc
instruamur: q̄ illis
q̄ sūt misericordes
paupib⁹ sp̄alia m̄-
tiplicant. Hoc pa-
ter in vidua q̄ bel-
am pauit: cui domi-
nus farinam multi-
plicauit et oleum.
f Erant autē
qui māducaue-
rāt quasi quat-
tuor milia. i. viri
excepti mlierib⁹ z
paruis: q̄ in lege nō nūerabant. g Et
dimisit eos. i. redire ad p̄pa. Circa
psens euangeliū vbi dicit: Accepit iesus
septem panes. Est diligenter notandum:
q̄ hec reffectio differt ab illa de quinque pa-
nibus hordeaceis z duob⁹ piscibus: quas
ponit Joānes in euāgelio suo cōtrā ad sex.

Doctrina
p̄fectib⁹

S

de q̄ia substantia et facultate: cum no-
bis quasi nulla sit.
Unde istos poterit hic q̄s satura-
re panib⁹ in solitudine: Et int̄r-
rogauit eos: quot panes habent?
Qui dixerūt: septē. Et p̄cepit tur-
be discubere sup terrā. Et acci-
piens septē panes: gras agēs fre-
guit: z dabat discipulis suis vt ap-
ponerent: et apposuerunt turbe.
Et habebāt pisciculos paucos:
et ip̄os benedixit et iussit appo-
ni. Et māducauerunt et satura-
ti sunt. Et sustulerunt quod supe-
rauerat de fragmentis septē spor-
tas. Erant autem qui māduca-
uerant quasi quattuor milia. Et
dimisit eos.

Do

D

S. B.

A Primo: qz ibi fuerūt qnqz panes/hic ve- ro septe. Secdo: qz ibi fuerunt hordeacei/hic vero triticej. Tertio: quia ibi fuerunt duo pisces solum/hic vero plures/z pau- ci et parui. Quarto: quia ibi sederūt sup- fenuz/hic vero sup- terraz. Quinto: qz ibi fuerūt qnqz mi- lia hominū ad mā- ducandum/hic ve- ro quattuor milia. Sexto: quia de il- lis duodecim co- phini fragmento / rum fuerunt eleua- ti/hic autē septem sporte fuerunt ele- uate plene.

deū: z factis negat: ergo dicit: a **C**erte **C** dite. i. diligēter cauete. b **C**A falsis p- phet. Bor. i. a deceptoibz/ hereticz/ hy- pocritis z falsis chustianis/z hmoi: et h- ideo: ne tales corrupta via sua z mal mo- ribus / fideles al- liciant ad mala: et singulariter admo- net eos cauere sibi ab hypocritis/ di- c **C** Qui veniūt ad vos in vesti- ouū. i. simulatioe exterior? scitatis. d **C** Intrinsicus aut sūt lu. rapa- ces. qz interi? sune pleni malo: simulā- tes exteriorē scita- tē ppter inanē glo- riā z mādanā lau- dē: aut ppter tēpo- ralia aliq cū alioz dāno. e **C**A fru- ctibus eoz. i. opi- bus. f **C** Logno- scetis eos. scz fi- naliter: quia hypo- critē z heretici diu latere non pūt/ qm erūpant in aliq st- gno/ p qd se pdāt: sicut nunqz vel vir pōt ignis abscondi qz fumū nō remit- tat: sic simlatoz vir pōt diu latere qm si gno/ pbo vel ope seipsum ostendat.

Dominica. VIII. post octa. pēte. **E**uāg. **M**atth. VII. b. in medio.

In il- lo tēpo- re: Dixit ie- sus discipu- lis suis: At- tendite a fal- sis pphetz q- veniūt ad vos in vestimētū ouīū: i- ntrinsicus autem sunt lupi rapa- ces: a fructibus eorum cōgnosce- tis eos. Nūquid colligūt de spi- nis uuas / aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus

Dostilla **A** Ten- dite a falsis p- phetis qui veniunt ad v- **B** **D**istonia huius euangelij fa- cta est anno chustij xxx. ij. Idus Julij. feria. v. luna. xvj. i- ditiōe. iij. In ini- tiū illius euangelij scribit scūs **M**at- theus in eo. cap. q- christus dixit disci- pulis suis: Omnia quecūqz vultis vt faciāt vobis homi- nes: et vos facite eis simliler. **H**ec est em lex z pphet. Intrate per angustaz portam: qz lata est porta et spaciōsa via q- ducit ad pditionem: z multi sunt q- intrāt per illam: q- angusta porta z arda via q- ducit ad vitam: z pauci sunt q- inueniunt eā. Et post modū statim sequit euangelij hodiernum. **A**tendite a falsis pphetis. In hoc euangelio docet dñs fideles suos diligēter cauere a falsis prophetis z peruersis chustianis: q- verbis consistē-

^{q. 2. cap. 13. deut.}
^{s. i. attēte cauete.}
^{s. doctoribus z hy- pocritis.}
^{s. fons apparentes sancti.}
^{s. in corde z intentione cogitant ad malum}
^{s. operibus.}
^{s. nōne colligere possunt. s. mala vita.}
^{s. id ē bona opa. s. i. mādana puerfatiōe. s. dul- cedinem deuotionis.}
^{s. a simli.}

C Nunā colligūt de spi. uuas. i. opa iusticie. b **C** Aut de tri. ficus. i. hu- milis cōuersatiōis ad deū. i **C** Sic om- nis ar. bona. i. hō habēs bonā volūta- tē. k **C** Fruct? bo. facit. **L**y. qz talis ve- sic semp facit opa bona. **S**ū **D**ige. **A**r- bor bona ē bonus hō habēs bonā volun- tatē: radices sunt cogitatioes: folia/ pbar- fructus/ opa. **M**otandū: q- hō bonus pōt bonā volūtatē deserere: et sic mala arbor

